

Sygn. akt IXKa 388/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IX Wydział Karny - Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący - **SSO Andrzej Walenta (spr.)**

Sędziowie - **SSO Rafał Sadowski**

- **SSO Lech Gutkowski**

Protokolant : **stażysta Marzena Chojnacka**

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu **Barbary Dryzner** i **pełnomocnika** oskarżyciela posiłkowego - subsydiarnego,

po rozpoznaniu w dniu 09 października 2014r.,

sprawy **S. C.** oskarżonego o przestępstwo z art. 300§2 kk w zw. z art. 308 kk, w zw. z art. 12 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez **pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego - subsydiarnego** od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 maja 2014r., sygn. akt VIIIK 919/13

- I. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
- II. kosztami procesu, w tym opłatą sądową w kwocie 240zł. (dwieście czterdzieści złotych) **obciąża** oskarżyciela posiłkowego – subsydiarnego.

Sygn. akt IXKa 388/14

UZASADNIENIE

S. C. został oskarżony o to, że działając jako Prezes Zarządu (...) S.A. z siedzibą w T. w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądów, tj. nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w T. w dniu 21 grudnia 2010r., sygn. akt (...) i nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w T. w dniu 20 czerwca 2011r., sygn. akt (...), w okresie od dnia 14 stycznia 2011r. do dnia 26 stycznia 2011r. w T. dokonał sprzedaży do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. trzech samochodów ciężarowych zagrożonych zajęciem za kwotę 225.859,82zł brutto, czym uszczuplił zaspokojenie wierzyciela (...) sp. z o.o. -

- **tj. o czyn z art. 300§2 kk w zw. z art. 308 kk, w zw. z art. 12 kk;**

Wyrokiem z dnia 27 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt VIIIK 919/13, uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, kosztami postępowania obciążając oskarżyciela subsydiarnego.

Wyrok ten zaskarżył **w całości na niekorzyść oskarżonego pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego**, zarzucając mu:

1. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 300§2 kk w zw. z art. 44 kc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że termin majątek należy rozumieć jako obejmujący obok praw podmiotowych również posiadanie i ekspektatywę, art. 300§2 kk poprzez błędną wykładnię polegającą na utożsamieniu zbycia jedynie z ważnym aktem sprzedaży i uznanie, że udaremnianie może dotyczyć jedynie roszczeń wymagalnych, art. 590§1 kc poprzez wadliwe

uznanie w wyniku jego niezastosowania, że transakcje dokonane przez oskarżonego nie uszczupliły możliwości zaspokojenia (...) z uwagi na możliwość uzyskania przez (...)zwolnienia przedmiotów spod egzekucji;

2. Naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, tj. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 92 kpk poprzez dowolne uznanie za wiarygodne niezgodnych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego zeznań J. P. przy pominięciu pism (...) kierowanych do (...);

Powołując się na powyższe, skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, jako bezzasadna w stopniu oczywistym, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Skarżący niezasadnie kwestionował prawną ocenę zachowania oskarżonego dokonaną przez sąd orzekający.

Wdając się w niuanse cywilistycznych rozważań nad pojęciem „mienia”, starał się on podważyć zaskarżone rozstrzygnięcie poprzez wykazanie, że owo pojęcie obejmuje aktywa w postaci nie tylko prawa własności, ale i posiadania, a także tzw. ekspektatywy nabycia własności.

Tego rodzaju argumentacja nie mogła jednak skutecznie dyskredytować zaskarżonego wyroku, którym uznano, że zachowania stanowiące przedmiot zarzutu nie mogą rodzić odpowiedzialności karnej oskarżonego za przestępstwo z art. 300§2 kk.

Przyjmując, że z punktu widzenia wyżej wymienionego przepisu ekspektatywa tego rodzaju, z jaką mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie, nie może być traktowana jako mienie, dokonując prawnokarnej oceny faktu zbycia przez oskarżonego pojazdów, które jedynie w ramach dobrej woli sprzedającego otrzymał w posiadanie, pomimo nieuiszczenia ceny zakupu i nienabycia ich własności (a więc wbrew treści zawartej umowy), sąd orzekający słusznie uznał, że brak jest podstaw do uznania go za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa.

Logicznym jest, że z punktu widzenia stypizowanego w art. 300§2 kk przestępstwa, które ma charakter materialny, a jako skutek przestępnego działania przewiduje co najmniej uszczuplenie zaspokojenia wierzyciela, karalne może być dokonywanie przez podmiot zagrożony zajęciem przesunięć dotyczących tylko takich składników majątku, z których normalnie mógłby się zaspokoić wierzyciel. Okoliczność, że w razie korzystnego dla niego - z uwagi na takie, a nie inne ukształtowanie przepisów o egzekucji - zbiegu okoliczności w postaci nienależytej dbałości przez uprawnionego o swoje słuszne interesy i niewniesienia powodztwa przeciwegzekucyjnego, wierzyciel teoretycznie miałby szansę zaspokoić się z zajętych w posiadaniu oskarżonego pojazdów, nie zmienia bezspornego w świetle treści umowy między (...), a (...) faktu, że do momentu uiszczenia ceny zakupu te pojazdy, których dotyczyły kwestionowane aktem oskarżenia transakcje, stanowiły własność sprzedającego. Oskarżony nie tylko niezgodnie z postanowieniami umowy wszedł w ich posiadanie (w świetle postanowień zawartej umowy w ogóle nie można się było tego spodziewać w razie nieuiszczenia ceny), ale nie był uprawniony do dokonania ich sprzedaży. Dokonane transakcje – niezależnie od tego, czy były skuteczne w rozumieniu prawa cywilnego, czy nie – wiążące się bezspornie z uiszczeniem ceny przez (...)bezpośrednio na rzecz właściciela pojazdów, to jest (...)i tak nie spowodowały żadnych przesunięć w majątku spółki oskarżonego. W ich wyniku fizyczne władanie pojazdami, w którym oskarżony znalazł się jedynie na mocy dobrej woli sprzedającego, a do nabycia własności których przez spółkę nie doszło, bowiem nie uiszcza ich ceny, przeszło na inny podmiot. Zupełnym nieporozumieniem jest czynienie oskarżonemu w kontekście znamion podmiotowych art. 300 kk zarzutu z tego, że nie zataił on przed nabywcą faktu, że nie był właścicielem pojazdów i domagał się zaspokojenia ich właściciela, a więc zachował się lojalnie wobec nich, choć de facto skutkowało to powstaniem stanu rzeczy prima facie niekorzystnego dla wierzyciela (...) (w sensie takim, że do majątku spółki oskarżonego z dokonanego bez uprawnień rozporządzenia nie weszła korzyść, którą osiągnęłyby w takiej sytuacji niezasadnie kosztem tych podmiotów).

Powyższe – niezależnie od tego, czy uznać, że dokonując przedmiotowych transakcji oskarżony winien był uważać spółkę, którą reprezentował, za podmiot, którego majątek zagrożony był zajęciem w rozumieniu art. 300 kk z uwagi na roszczenia z tytułu najmu na rzecz (...), czy jeszcze nie - uniemożliwiało uznanie zmiany miejsca położenia pojazdów związanej z wydaniem ich (...)w realizacji transakcji sprzedaży za czynność wypełniającą znamiona karalnego, na gruncie art. 300 kk, usuwania, czy zbywania składników majątku. W istocie ani rozstrzygnięcie w/w kwestii, ani ocena skuteczności zastrzeżenia własności w umowie (...) z (...) z punktu widzenia przepisów prawa cywilnego - o której najwyraźniej zarówno oskarżony, jak i kształtujący swoje przekonanie w tej kwestii na podstawie otrzymanych od niego informacji J. P. byli przekonani - nie miały znaczenia dla możliwości przypisania oskarżonemu znamiennego skutkiem w postaci udaremnienia zaspokojenia wierzyciela (...) umyślnego przestępstwa z art. 300§2 kk.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu, dlatego też – jako słuszny – został on utrzymany w mocy.

Kosztami procesu, w tym opłatą sądową w wysokości 240zł, obciążono - po myśli art. 636§1 kpk w zw. z art. 13 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983, nr 49, poz. 223 ze zm.) – oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego.